



MARIESTAD

Stadskvarnen i Mariestad - återställande av fri vandringsväg

Verksamhet miljö och bygg
Utredare Håkan Magnusson
2022-09-30



Mariestads Stadskvarn

Fallhöjd	2,5 m
Kvarn	1400 talet?
Vattendom	1889
Nuvarande byggnad	1892
Kvarnskola	1938-1994
Elproduktion	1948
Minimitappning 1 m ³ /s	1995



Strömfallskraftverk	
Utbyggnadsgrad	6 m ³ /s
Turbintyp	Francis
Effekt	110 kW
Elproduktion	700 MWh/år





MARIESTAD

Förberedande arbeten

Provavsänkning

Ansökan vattendom

- Kulturmiljöutredning
- Stabilitetsutredning
- Sedimentundersökning

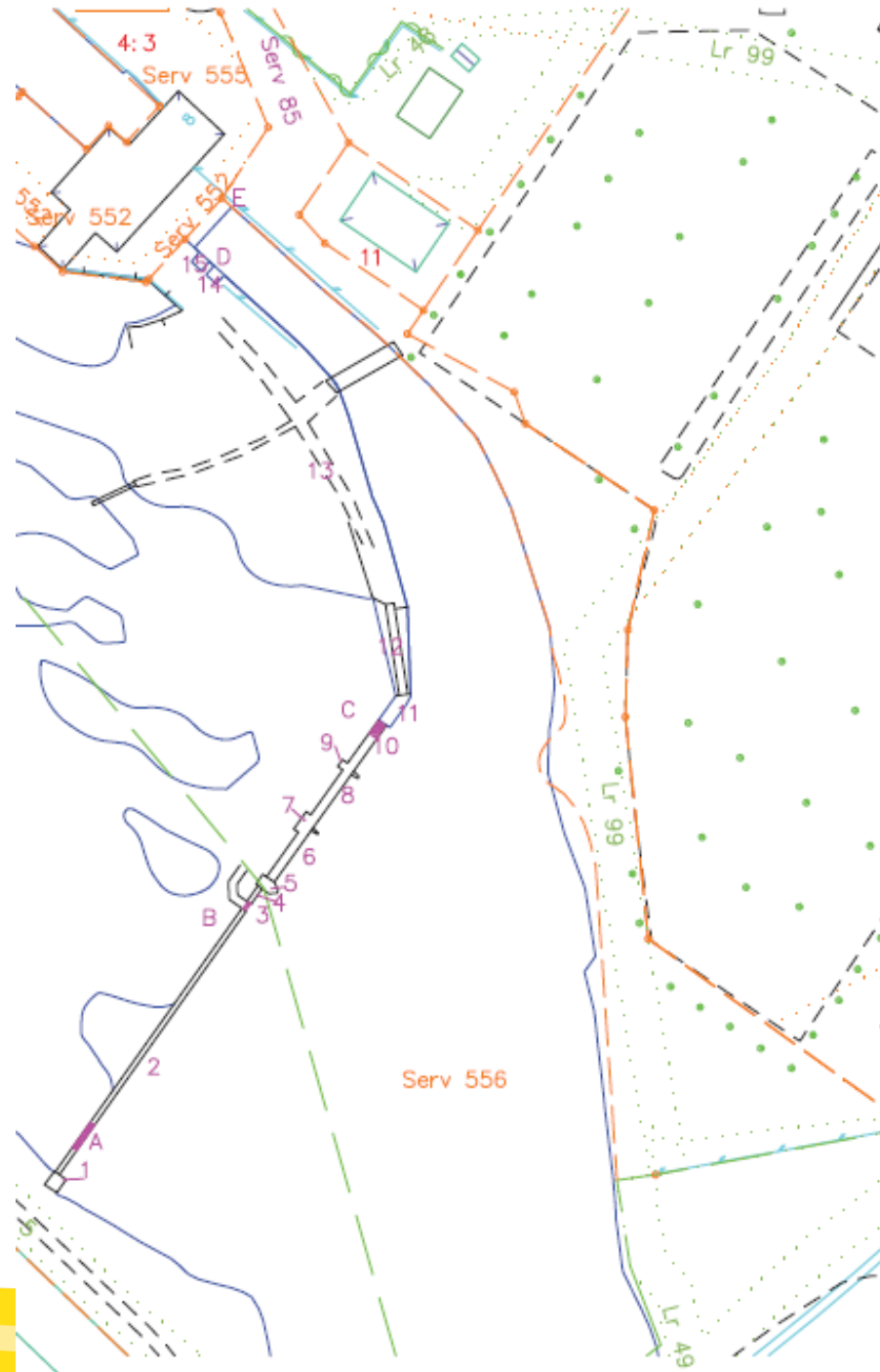




MARIESTAD

Åtgärder

- A: Öppning i befintligt skibord.
Nedbilning till berg på en bredd av 5 m.
- B: Modifiering av befintlig fiskväg.
- C: Flodluckor togs bort. På en bredd av 3 m skedde nedbilning till fast berg.
- D: Anläggande av tröskel vid intagsgallret.
- E: Borttagande av luckor vid isutskov, ersättes med träsättar.





MARIESTAD

Arbeten

Augusti 2020. Grumlande arbeten fick endast utföras under augusti och september samt november till mars månad. Tur med väder och låga vattenflöden.

Entreprenör med erfarenhet från arbete i vatten och biotopvård.

Tillfällig körväg anlades, men stabil botten gjorde att vi slapp urgrävning av sediment.

Slutbesiktning september 2020 och drönarfotografering oktober 2020.





MARIESTAD

Resultat





MARIESTAD

Uppföljning

Romfällor utsatta på 5 punkter under perioden 31 mars till 9 juni 2021 samt på 5 punkter 12 april till 9 juni 2022.

DNA-analys av enstaka romkorn.

Resultatet visade på asplek uppströms stadskvarnen såväl 2021 som 2022.





MARIESTAD

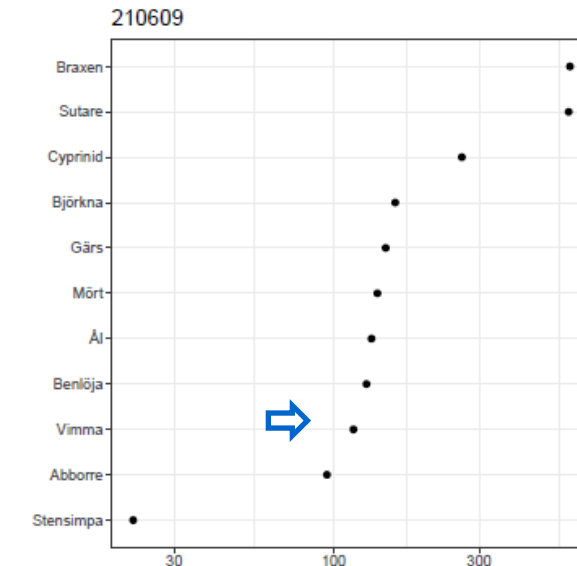
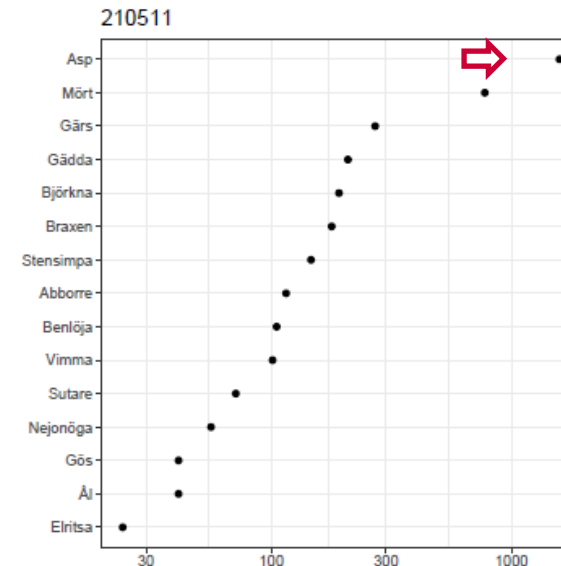
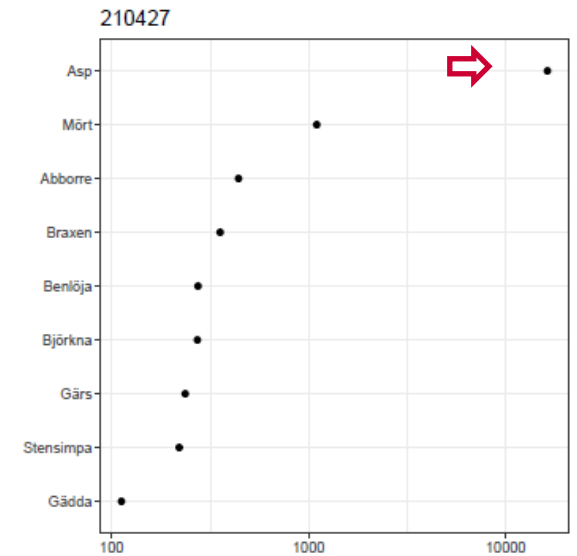
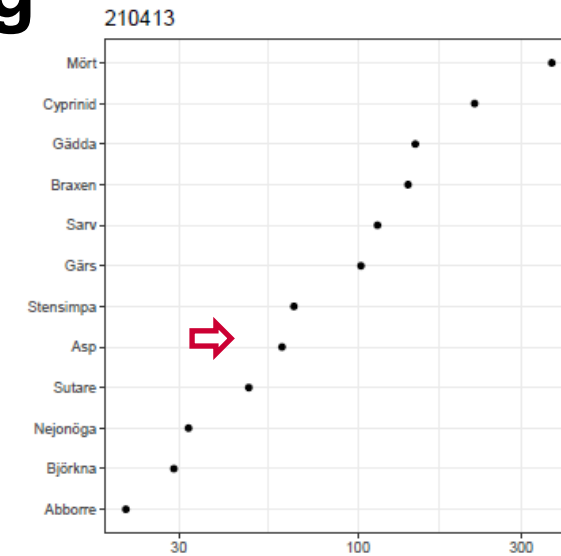
Uppföljning

eDNA-prov uttagna vid 4 tillfällen
våren 2021 samt 4 tillfälle 2022.
Detta vid en punkt strax uppströms
dammen.

Sekvensering av fiskarter hos
Naturhistoriska Riksmuséet.

17 olika fiskarter detekterades år
2021.

Topp för träffar på asp i slutet april.
Ingen asp i juni, men detektion av
Vimma.





MARIESTAD

Finansiering

Förarbeten = VÅGA-bidrag, VänerEnergi och eget arbete, c:a 300 000 kr

Utrivning och restaurering = LOVA och Bra Miljöval samt eget arbete, c:a 1 100 000 kr



MARIESTAD

Fortsatt arbete

Länsstyrelsen är förvaltare av biotopskyddsområdet, Mariestads kommun är markägare. Fortsatt biotopvård i Biotopskyddsområdet Tidans kvillar (Länsstyrelsen) 2020-pågår.

Enligt den nationella planen för omprövning av vattenverksamheter ska Tidans omprövas 2029. Anlägga fiskväg vid Mariefors? Mer vatten i naturfåran?

Utbyggnad av Metsä Tissue produktionsanläggning. Biotopvårdsåtgärder kan bli aktuella efter nytt miljötillstånd?



MARIESTAD

Tack för
uppmärk-
samheten

